

**ZAHRANIČNÁ PREZENTÁCIA
UNIKÁTNEJ BAŠAGIČOVEJ ZBIERKY ISLAMSKÝCH RUKOPISOV
Z FONDŮ UNIVERZITNEJ KNIŽNICE V BRATISLAVE
V RÁMCI PREDSEDNÍCTVA SR v RADE EURÓPSKEJ ÚNIE**

Tlačová správa

28.11.2016

Univerzitná knižnica v Bratislave (UKB) bude prezentovať unikátnu Bašagičovu zbierku islamských rukopisov, zapísanej v zozname Pamäť sveta UNESCO, v rámci Predsedníctva SR v Rade Európskej únie v Madride, hlavnom meste Španielskeho kráľovstva a následne v historickej Granade.

V stredu 30. novembra 2016 bude unikátna zbierka prezentovaná na medzinárodnom okrúhlym stole s odbornou diskúziou k zbierkam islamských rukopisov v európskych knižniciach za prítomnosti generálnej riaditeľky UKB a vedúcej kabinetu rukopisov, starých a vzácných tlačí. O deň neskôr za ich aktívnej účasti prebehne slávnostné otvorenie výstavy venovanej Bašagičovej zbierke vo štvrtok 1. decembra 2016 v Granade. Výstava bude sprístupnená do konca roka 2016. Obidve podujatia organizačne zabezpečilo Veľvyslanectvo SR v Španielsku, v spolupráci so spolupracujúcimi inštitúciami Casa Árabe, Fundacion Euroarabe a medzinárodnou organizáciou ISESCO a s Univerzitnou knižnicou v Bratislave, ktorá je v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry SR.

Univerzitná knižnica v Bratislave zahraničným prezentovaním príkladnej starostlivosti o svetové kultúrne dedičstvo aktívne prispeje k zvýšeniu povedomia o kultúrnej politike v SR v oblasti starostlivosti o klenoty kultúrneho dedičstva na území Slovenska – rovnako v originále aj v digitálnej forme.

Okrúhly stôl k islamským rukopisom v zbierkach európskych archívov a knižníc v Madride za účasti renomovaných odborníkov dňa 30.11.2016 slávnostne otvorila:

- **Miguel Ángel de Frutos**, veľvyslanec a medzinárodný poradca Casa Árabe
- **Vladimír Grác**, veľvyslanec Slovenskej republiky v Madride
- **Silvia Stasselová**, generálna riaditeľka Univerzitnej knižnice v Bratislave

Počas medzinárodného okrúhleho stola v Madride dňa **30. novembra 2016** sa pozvaní hostia v odbornej diskusii dotknú tém, ktoré sú obsiahnuté v arabských a islamských rukopisoch zo zbierok vo významných európskych archívoch a knižniciach. V diskusii sa pozvaní odborníci budú zaoberať najmä príbehmi troch významných a unikátnych zbierok:

- **Bašagičovou zbierkou islamských rukopisov** zo zbierok Univerzitetnej knižnice v Bratislave (prednášateľka PhDr. Klára Mészárosová, vedúca Kabinetu rukopisov, starých a vzácných tlačí UKB za Slovenskú republiku),
- **arabskými rukopismi z Univerzitetnej knižnice v Leidene** (prednášateľ Arnoud Vrolijk za Holandsko) a
- **zbierkou arabských rukopisov z kláštora El Escorial** (prednášateľka Nuria Martínez de Castilla za Španielsko).

Počas odbornej diskusie sa prednášajúci pokúsia reagovať na niektoré z bežných problémov, ktoré vznikajú pri monitorovaní a zaznamenávaní histórie islamských rukopisov v Európe.

Vo štvrtok 1. decembra 2016 za aktívnej účasti Silvie Stasselovej, generálnej riaditeľky UKB a Kláry Mészárosovej, vedúcej Kabinetu rukopisov, starých a vzácných tlačí UKB prebehne **slávnostné otvorenie výstavy venovanej unikátnej Bašagičovej zbierke islamských rukopisov** v centre historickej Granady. Na slávnostnom otvorení výstavy sa osobne zúčastní aj J.E. Vladimír Grác, veľvyslanec Slovenskej republiky v Madride. Výstava bude sprístupnená do konca roka 2016.

Zbierku arabských, tureckých a perzských rukopisov, tzv. Bašagičovu zbierku, získala Univerzitná knižnica v Bratislave do svojich fondov v roku 1924 kúpou od známeho bosnianskeho literáta, vedca a zberateľa Safveta bega Bašagića a v zozname *Pamäť sveta UNESCO* je zapísaná od roku 2000.

Safvet beg Bašagić pochádzal z kultúrne vyspelého moslimského prostredia Bosny, mal však úzke vzťahy s miestnym slovanským obyvateľstvom. Narodil sa v roku 1870 v rodine s literárnymi tradíciami. Absolvoval štúdium orientálnych jazykov, pôsobil ako profesor na gymnáziu v Sarajeve, neskôr na univerzite v Záhrebe, bol básnikom, prekladateľom, literárnym vedcom a historikom. V rokoch 1910 až 1918 sa aktívne zapojil do politického života v Bosne. Neskôr pôsobil v Krajinskom múzeu v Sarajeve, zomrel v roku 1934. Výsledkom jeho celoživotného zberateľského úsilia bola jeho osobná knižnica, v ktorej najvzácnejšia bola zbierka arabských, tureckých a perzských rukopisov. Na sklonku života sa rozhodol svoju zbierku predať Univerzitetnej knižnici v Bratislave so želaním, aby sa jeho hodnotná zbierka uchovala pre budúce generácie.

Bašagićova zbierka dnes obsahuje 598 rukopisov v 284 zväzkoch, z toho 393 arabských, 114 tureckých a 88 perzských titulov. Celá zbierka je zreštaurovaná a v rokoch 2007 – 2011 bola v celom rozsahu zdigitalizovaná.

Fond zbierky obsahuje predovšetkým diela z oblasti náboženských vied, ale aj filozofie, metafyziky, logiky a psychológie. Z ostatných vedných disciplín je zastúpená astronómia, matematika, politika, rétorika a ďalšie. Krásna literatúra je zastúpená umeleckou poéziou a prózou, ale aj dielami ľudovej tvorivosti. Rukopisy zbierky obsahujú pôvodné, vlastnoručne napísané diela autorov - autografy, ale aj odpisy vyhotovené profesionálnymi pisármi. Okrem bežných prác obsahuje zbierka aj veľa unikátov. Rukopisy tejto zbierky dokumentujú vývin islamskej civilizácie od jej vzniku v starovekej Arábii do konca 19. storočia. Význam Bašagičovej zbierky vzrástol najmä po požiari Národnej knižnice v Sarajeve v auguste 1992, keď boli zničené mnohé písomné pamiatky islamskej knižnej kultúry.

O Bašagičovu zbierku je veľký záujem zo strany bádateľov a vzdelancov z celého sveta. Univerzitná knižnica v Bratislave túto jedinečnú zbierku prezentovala už vo viacerých metropolách sveta, napr. v rokoch 2008 až 2009 v Ríme a v Teheráne, v roku 2010 v sídle UNESCO v Paríži, vo Viedni, v Ankare, v Sarajeve a v Soule, v roku 2011 v Kuvajte a v roku 2013 v Bagdade.

Medzi najvzácnejšie diela z Bašagičovej zbierky patrí najstarší rukopis zbierky, odpis kódexu z 12. storočia – etické dielo Rághiba al-Isbahániho, Ahmediho veršovaný epos – *Kniha Alexandrovu* zo 14. storočia a unikátny rukopis encyklopedického diela „*Marifetname – Kniha vedy*“ od Ibrahima Hakkiho.

Za účelom prehliadky vzácných exponátov z unikátnej Bašagičovej zbierky islamských rukopisov dňa 19. októbra 2015 navštívil Univerzitnú knižnicu v Bratislave Pan Ki-mun, generálny tajomník OSN v sprievode Miroslava Lajčáka, podpredsedu vlády a ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a ďalších významných hostí.

Návšteva generálneho tajomníka OSN na pôde Univerzitnej knižnice v Bratislave vyvolala veľký medzinárodný ohlas v knižniciach na celom svete prostredníctvom sociálnych sietí Medzinárodnej federácie knižničných asociácií a inštitúcií IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions).

Fotogaléria z návštevy generálneho tajomníka OSN v Univerzitnej knižnici v Bratislave: <https://www.ulib.sk/sk/spravy/archiv/generalny-tajomnik-osn-vcera-navstivil-ukb.html>

V Bratislave dňa 28.11.2016

Ing. Silvia Stasselová
generálna riaditeľka
Univerzitná knižnica v Bratislave
Michalská 1, 814 17 Bratislava
02/20466227
0905 657138
silvia.stasselova@ulib.sk